

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN MÄÄRÄYS TURUN, RAISION, SALON, KAARINAN JA PARAISTEN KUNTIEN ALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 22.10., 19.11., 2.12., ja 10.12.2020 sekä 7.1., 4.2., 26.2., 22.3., 20.4., 11.5., 31.5. ja 4.6.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä Varsinais-Suomen kuntien alueella.

Aluehallintovirasto on 4.6.2021 antamallaan päätöksellä kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki alueellisesti raja- tuissa ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä. Päätöksen mukaan Varsinais-Suomen kuntien alueella on kuitenkin voitu järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1). Päätöksen mukaa määräyksen on ollut tarkoitus olla voimassa ajalla 4.6.2021 – 3.7.2021.

Varsinais-Suomen alueen siirryttyä epidemiologisesti perustasolle aluehallintovirasto on 15.6.2021 antamallaan päätöksellä (LSAVI/7145/2021) kumonnut 4.6.2021 antamansa tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen (LSAVI/6554/2021) koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämistä Varsinais-Suomen kuntien alueella ajalta 16.6.2021 – 3.7.2021.

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000
fax 02 251 1820
kirjaamo.lounais@avi.fi
www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2, Turku
PL 4, 13035 AVI

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Lounais-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Turun, Raision, Salon, Kaarinan ja Paraisten kuntien alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Edellä olevien kuntien alueilla voidaan kuitenkin järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 9.7.–8.8.2021.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita ja rokottaminen on aloitettu myös Suomessa joulukuun 2020 lopussa valtioneuvoston asetuksen (1105/2020, muutettu asetuksella 307/2021) mukaisessa rokottamisjärjestyksessä. Koronarokotukset etenevät THL:n mukaan hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Koko Suomen väestöstä 61,1 % on 8.7.2021 mennessä saanut ensimmäisen rokoteannoksen ja 22,0 % toisen annoksen.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämistä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Toimintasuunnitelman tavoitteena on hybridistrategian mukaisesti estää viruksen leviämistä yhteiskunnassa, turvata terveydenhuollon kantokyky ja suojella erityisesti riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä. Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset. Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta luonnehtivaa kuvausta (perustaso, kiihtymisvaihe, leviämisvaihe), joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 22.12.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelman päivitystä COVID-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen tammi-toukokuussa 2021. Päivitytyn toimintasuunnitelman mukaan alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:1). Kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat päivitytyn toimintasuunnitelman mukaan olla perusteltuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja lähialueiden epidemiologinen tilanne on vaikeutuva. Leviämisvaiheen uhatessa on perusteltua ottaa viipymättä käyttöön kaikki tarpeelliset toimenpiteet. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennen aikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee päivitytyn toimintasuunnitelman mukaan lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 26.1.2021 puoltanut, että sosiaali- ja terveysministeriö tekee täydennyksen hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on 28.1.2021 lähettänyt toimintasuunnitelman täydennyksestä koskevan kirjeen THL:lle, kunnille, sairaanhoitopiireille ja muille kuntayhtymille sekä aluehallintovirastoille ja Valviralle (VN/909/2021). Toimintasuunnitelman täydennyksessä 1/2021 kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:11). Toimenpidekokonaisuuksien tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtyminen ja herkemmin tarttuvien virusmuunnosten leviäminen ja siten saada

lisääikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Toimintasuunnitelmalla tuetaan alueellisia epidemian leviämisen estämistoimia. Toimintasuunnitelman täydennyksen mukaan voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysytettävä vähintään nykyisellä tasolla, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 todennut THL:n lausuntoon perustuen, että perusteet periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksen mukaiselle toimenpidetasolle kaksi siirtymiseen ovat olemassa, ja tehnyt periaatepäätöksen tason kaksi käyttöönotosta (STM/2021/32). Jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet. Samassa yhteydessä hallitus on linjannut kolmen viikon sulkutilasta ajalle 8.–28.3.2021.

Valtioneuvosto on yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa todennut 1.3.2021, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot (VNK/2021/21). Valtioneuvoston päätöksen perustelumuihistossa todetaan, että COVID-19-taudin torjumiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin. Ohjauskirjeellään (VN/5229/2021) sosiaali- ja terveysministeriö on 1.3.2021 ohjannut kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen kriteerit täyttävät tai niihin toimenpidetarpeiltaan muista syistä rinnastettavat alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja tason kaksi lisätoimet.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 9.4.2021 antamallaan kirjeellä ohjannut THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen kriteerit täyttävät tai niihin toimenpidetarpeiltaan muista syistä rinnastettavat alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet 30.4.2021 saakka (VN/9358/2021). Toimia suositellaan otettavaksi käyttöön myös kaikilla kiihtymisvaiheen alueilla tai niihin toimenpidetarpeiltaan rinnastettavilla alueilla. Tason 2 mukaisilla toimenpiteillä pyritään estämään virusmuunnoksen leviäminen nopeasti ja voimakkaasti väestössä koko valtakunnan alueelle.

Valtioneuvosto on 20.4.2021 julkaissut suuntaviivat COVID-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:42). Suunnitelman mukaan ravitsemisliikkeiden sulkemista koskevan poikkeuslain ja poikkeusolojen voimassaolon päätyttyä seuraavana vaiheena rajoitustoimien purkamisessa on hallituksen puolto hybridistrategian täydennyksen (26.1.2021) mukaisesta valtakunnallisesta toimenpidetasoluokittelusta (toimenpidetasot 1–3) luopumiselle. Luopuminen tarkoittaa, että toimenpidetasoja ei sovelleta ollenkaan, vaan arviointia tehdään jatkossa alueiden epidemiavaiheisiin perustuen (perustaso, kiihtymisvaihe, leviämisvaihe). Suunnitelmassa todetaan, että nykyisten arvioiden mukaan puolto valtakunnallisesta toimenpidetasoluokittelusta (toimenpidetasot 1–3) luopumiselle voitaisiin tehdä viimeistään

toukokuussa sillä edellytyksellä, että epidemiatilanne on vakaa ja kehittymässä suotuisaan suuntaan. Toimenpidetasoista luopumisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa alueita ohjaukskirjeillään. Myös hybridistrategian toimintasuunnitelmaa päivitetään.

Sosiaali- ja terveysministeriön 23.4.2021 antaman ohjaukskirjeen mukaan ministeriö ohjaa alueita edelleen toimenpidetason 2 mukaisten toimien käyttöön 31.5.2021 saakka. Ohjaukskirjeen mukaan alueen siirtyessä epidemian kiihtymisvaiheesta perustasolle sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että alueella pidetään vielä voimassa edellä kuvatut kiihtymisvaiheen toimenpiteet ja ryhdytään asteittain purkamaan niitä vasta huolellisen harkinnan ja monipuolisen arvioinnin jälkeen. Ministeriö suosittelee asiassa 1-2 viikon seuranta-aikaa. Mikäli toimenpidetasoista luovutaan ennen ohjauksen määräajan päättymistä, ministeriö antaa erillisen uuden ohjauksen tämän merkityksestä ja epidemiavaiheisiin liitetystä toimenpidesuosituksista tuolloin voimassa olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisesti. Ohjaukskirjeen mukaan epidemian rauhoittuessa suosituksia ja rajoituksia tulee purkaa vain huolellisesti harkiten.

Valtioneuvosto totesi poikkeusolot päättyneiksi 27.4.2021 ja antoi asetukset, jotka kumoavat poikkeusolojen nojalla käyttöön otetut toimivaltuudet (VNK/2021/48). Valtioneuvoston 6.5.2021 tekemän periaatepäätöksen mukaan valtioneuvosto puoltaa, että sosiaali- ja terveysministeriö kumoaa hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan 26.1.2021 tehdyn täydennyksen toimenpiteistä epidemian uhkaavan nopean kiihtymisen ja tartuttavampien virusmuunnosten yleistymisen estämiseksi (STM/2021/83). Periaatepäätöksen jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa kaikki alueet luopumaan toimenpidetasoihin liitetystä lisätoimenpiteistä sekä siirtymään voimassa olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisiin alueelliseen epidemiavaiheeseen liitettyihin toimenpiteisiin. Kaikkien toimenpiteiden arvioinnissa ja niiden purkamista harkittaessa on otettava yhdenmukaisesti huomioon julkisen vallan velvollisuus estää epidemian leviämistä ja turvata terveydenhuollon toimintakapasiteetti. Tämän vuoksi päätösharkinnassa on ennakoitava kunkin toimenpidekokonaisuuden merkitystä ja vaikutuksia tilanteen kehittyessä. Toimenpiteiden vaikuttavuuden sekä kokonaisuhyötyjen ja kustannusten seurannan perusteella viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä perusoikeuksien turvaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennen aikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 10.5.2021 päivätyllä ohjaukskirjeellään ohjannut (VN/12820/2021) kaikki alueet luopumaan toimenpidetasoihin liitetystä lisätoimenpiteistä 10.5.2021 lähtien sekä siirtymään hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisiin alueelliseen epidemiavaiheeseen liitettyihin toimenpiteisiin. Toimenpidetasoista luopumisen myötä sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt hybridistrategian toimintasuunnitelman ja siihen liittyvien epidemiavaiheisiin liitettyjen suositusten päivittämisen. Ennen päivivitystyön loppuun saattamista suosituksissa noudatetaan voimassa olevaa toimintasuunnitelmaa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä 27.5.2021 hybridistrategian toimintasuunnitelmaa on jälleen päivitetty. Sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään 27.5.2021 (VN/14345/2021) ohjannut toimivaltaisia viranomaisia hybridistrategian mukaisiin epidemiavaiheisiin perustuvien suositusten ja rajoitusten käyttöön kesäkuun 2021 ajaksi. Kirjeen mukaan kiihtymisvaiheen alueilla sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee tartuntatautilain 58 §:n mukaisia päätöksiä, joilla yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset veloitetaan järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti tai toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaisesti yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirjeessä todetaan lisäksi se hybridistrategian yleinen periaate, että rajoitustoimenpiteitä ei tule purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään. Epidemian leviämisen ja sen estämisen sekä siinä tehtävien toimenpiteiden vaikuttavuuden sekä kokonaishyötyjen ja kustannusten seurannan perusteella viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä perusoikeuksien turvaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Toisaalta toimenpiteiden välttämättömyyden poistuessa, tarpeettomia rajoituksia tulee purkaa tai muuttaa vähemmän oikeuksia ja toimintaa rajoittavaksi. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisharkinnan perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarvioinnin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 24.6.2021 antanut ohjauskirjeen Hybridistrategian toimintasuunnitelman päivityksen mukaiset toimenpidesuosituksiset (VN/14345/2021-STM-4). Kirjeessä annetaan ohjaus päivitetyn hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisista toimenpidesuosituksista 31.8.2021 saakka. Sosiaali- ja terveysministeriö on tarkastellut leviämisvaiheen sisätilojen yleisötilaisuuksia koskevaa rajoittamissuositusta ja päivittänyt tältä osin hybridistrategian toimintasuunnitelmaa. Muut suositukset ovat pysyneet ennallaan.

THL:n hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 7.7.2021 mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asettama COVID-19-epidemian tilannekuva- ja mallinnusryhmä tuottaa viikoittain hybridistrategian seurannan tilannearvioraportin. Raportin tarkoituksena on ylläpitää epidemiologista ja lääketieteellistä tilannekuvaa seuraamalla keskeisiä mittareita, sekä laatia ja päivittää ennusteita ja mallinnuksia epidemian kulusta. Mittareita ovat esimerkiksi COVID-19-tapausten ilmaantuvuus, testausmäärät, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä sekä sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden määrä.

Tilannearvioraportin mukaan uusien koronataapausten määrät vähenivät touko-kesäkuussa, mutta kahden viimeksi kuluneen viikon aikana tartuntojen ilmaantuvuus on kaksinkertaistunut edelliseen kahden viikon

jaksoon verrattuna. Viikoittainen tapausmäärä oli alimmillaan viikolla 24 (14.-20.6.), jolloin todettiin yhteensä noin 530 tapausta. Tämän jälkeen tapauksia on todettu runsaasti enemmän, viikolla 25 (21.-27.6.) noin 960 tapausta ja viikolla 26 (28.6.-4.7.) yhteensä 1 282 tapausta. Tapauksia todettiin yli 300 enemmän kuin edeltävällä viikolla 25. Uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon (21.6.-4.7.) aikana 40, ja kahden niitä edeltävän viikon (7.-20.6.) aikana 20 sataatuhatta asukasta kohden.

Tilannearvioraportissa todetaan, että jalkapallon EM-kisojen pelejä on käynyt Pietarissa katsomassa arviolta vähintään 4 500 suomalaista. Kisamatkalta tulleet tartunnat ovat nyt tiedossa, ja tarvittavat henkilöt on asetettu karanteeniin. Sairaanhoidopiirit ovat raportoineet THL:lle 6.7. mennessä yhteensä 481 kisamatkoihin liittyvää tartuntaa, ja näistä on raportoitu koituneen 165 jatkotartuntaa. Alueellisissa luvuissa saattaa olla jonkin verran aliraportointia, minkä vuoksi luvut ovat arvioita. Suurin osa tartunnoista on todettu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirissä, jossa 6.7. mennessä alueen asukkailla on todettu 334 suoraan EM-turismiin liittyvää tartuntaa. Näistä on syntynyt lisäksi 111 jatkotartuntaa. Viikolla 25 yli 40 % todetuista tartunnoista liittyi suoraan jalkapallon EM-kisoihin, kun viikolla 26 vastaava osuus oli 15 %. Venäjän rajalla jalkapallon EM-kisojen aikana otettujen koronavirusnäytteiden alustavien sekvensointitulosten perusteella jokaisen näytteen on todettu olevan Delta-muunnosta. Nämä edustavat vain pientä otantaa ja lisää tuloksia valmistuu kuluvan viikon lopulla.

Tilannearvioraportin mukaan tehtyjen koronavirustestien määrä laski kesäkuun aikana, mutta kesä-heinäkuun vaihteessa (viikko 26, ajalla 28.6.- 4.7.) tehtiin lähes 97 000 testiä, mikä on noin 26 500 testiä enemmän kuin edellisviikolla. Testimäärät voivat vielä täydentyä takautuvasti. Covid-19-tapausten osuus testatuista näytteistä on kahden edeltävän täyden kalenteriviikon aikana ollut suurempi kuin kesäkuun alkupuoliskolla, ollen 1,4 % viikolla 25 ja 1,3 % viikolla 26. Viikon 25 positiivisten näytteiden osuudesta noin 0,5 %:n arvioitiin lukeutuvan EM-kisaturistien positiivisiin näytteisiin. Viikon 26 vastaava osuus oli pienempi, arviolta noin 0,2 %

Tilannearviossa todetaan, että sairaalahoidossa Covid-19-potilaita oli 7.7.2021 sairaanhoidopiirien oman ilmoituksen mukaan yhteensä 44, joista perusterveydenhuollon osastoilla 7, erikoissairaanhoidon osastoilla 30, ja teho-osastoilla 7 potilasta. Tautiin liittyviä kuolemia oli 7.7.2021 ilmoitettu Tartuntatautirekisteriin yhteensä 976. Teho-osastojen kirjanpidon mukaan viikolla 26 alkoi kahdeksan uutta COVID-19-potilaiden tehohoitojaksoa. Viime viikkoon verrattuna tehohoidon tarve on pysynyt kuta kuinkin ennallaan, eikä suurta määrää tehohoitoa tarvitsevia koronapotilaita ole. Tulevan viikon ennusteet valtakunnallisten uusien erikoissairaanhoido- ja tehohoitojaksojen lukumäärästä ovat nousseet hieman. Viikolta 26 raportoidut uudet hoitojaksot (erikoissairaanhoidon osastoilla 28 ja teho-osastoilla 8) olivat hieman 30.6. annettujen ennusteiden haarukan yläpuolella.

Tilannearvioraportin mukaan epidemiatilanne on osalla alueista heikentynyt ja tartuntojen ilmaantuvuus on kasvanut viimeisen neljän viikon seurantajaksolla. Kasvaneita tartuntamääriä selittää jalkapallon EM-kisaturistien matkalla saamat tartunnat, jonkin verran lisääntynyt ulkomaanmatkailu ja Venäjän heikentynyt epidemiatilanne, joka heijastuu

myös Suomeen varsinkin itärajan sairaanhoitopiirien alueilla. Alueilla esiintyy myös paikallisia tartuntarypäitä ja sosiaalisista kontakteista peräisin olevia tartuntoja. Osalla alueista tartuntoja todetaan erityisesti kausityöntekijöiden keskuudessa. Kausityöläiset työskentelevät usein keskenään ja toiminta on tarkasti ohjeistettua, minkä ansiosta tapaukset eivät ole johtaneet laajoihin tartuntaketjuihin alueilla. Tartuntojen yleisyys kuvastaa kausityöntekijöiden lähtömaiden ilmaantuvuutta ja positiivinen testitulos saattaa myös kertoa hiljan sairastetusta taudista. Osalla alueista tämä on otettu huomioon epidemiavaiheen määrittelyn yhteydessä. Ulkomailla saatujen tartuntojen osuus uusista tartunnoista on tasaantunut. Viikolla 25 puolet tartunnoista (50 %) oli peräisin ulkomailta ja niistä aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus oli 6 %, kun viikolla 26 osuus oli enää noin neljännes (24 %) ja jatkotartuntojen osuus oli noin 9 % kaikista tartunnoista. Kotimaassa saaduista tartunnoista 58 %:ssa tartunnanlähde saatiin selvitettyä. Viikolla 26 karanteeniin asetettiin 5 450 henkilöä, noin 2 400 henkilöä enemmän kuin edeltävällä viikolla. Uusista tartunnoista 33 % todettiin henkilöillä, jotka olivat jo karanteenissa. Osuus on noussut viikosta 25, jolloin vastaava lukema oli 25 %. Tiedot karanteeniin asetettujen henkilöiden lukumäärästä ilmoitti THL:lle ajantasaisesti 20/21 aluetta. Jalkapalloturismien vaikutusten rajaaminen jäljittämällä ja karanteenipäätöksin on vaatinut ja tulee edelleen vaatimaan kunnilta huomattavan suuria ponnistuksia keskellä muuten rauhallista kesäkautta.

Tilannearvioraportin mukaan tartuntoja todetaan edellisen viikon tapaan eniten 20-29-vuotiaiden ikäryhmässä. Viikolla 26 todetuista tartunnoista 37 % todettiin tässä suuressa ikäryhmässä, johon lukeutuu sosiaalisesti aktiivisia nuoria aikuisia ja jalkapalloturisteja. 30-39-vuotiaiden osuus kaikista tartunnoista oli 16 %. Koko maassa noin 61 % väestöstä on saanut ainakin yhden rokoteannoksen, ja toisen annoksen 21 %. THL raportoi päivittäin tietoa rokotusten etenemisestä verkkosivuillaan. Koronarokote suojaa hyvin koronavirustautia ja sen vakavia muotoja sekä virusmuunnoksia vastaan. Toisen rokoteannoksen jälkeen suojateho nousee erittäin hyväksi. Rokote ei kuitenkaan täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä. Siksi on tärkeää, että myös yhden tai kaksi rokoteannosta saaneet hakeutuvat oireiden ilmaantuessa testiin, huolehtivat turvaväleistä, pesevät käsiä, käyttävät kasvomaskia ajantasaisten suositusten mukaisesti ja noudattavat muita ohjeita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Koronavirus tarttuu sosiaalisissa tilanteissa tehokkaasti. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. On ensisijaisen tärkeää edelleen noudattaa voimassa olevia suosituksia ja rajoituksia.

Tilannearvioraportin mukaan on suositeltavaa, että jokainen rajoittaa vielä tällä hetkellä muuta kuin välttämätöntä matkustamista ulkomaille. Venäjän voimakkaasti heikentyneen koronatilanteen ja muuntuneen koronaviruksen takia THL suosittelee välttämään toistaiseksi kokonaan matkustamista Venäjälle. Kaikessa ulkomaan matkustamisessa tulee käyttää harkintaa, seurata tarkasti kohdemaan epidemiatilannetta ja noudattaa viranomaisten ohjeita, myös palatessa takaisin kotimaahan. Lievienkin koronavirustautiin sopivien oireiden ilmetessä on hakeuduttava heti testiin. Uusien virusmuunnosten tarttumista ihmisestä toiseen voidaan estää samoilla keinoilla kuin väestössä jo aiemmin esiintyneen koronaviruksen leviämistä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyn tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen rajoittaminen sekä tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen pienissäkin yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa. Paikalliset ja alueelliset viranomaiset ovat 22.2.2021 voimaan tulleilla tartuntatautilain muutoksilla (147/2021) saaneet lisää keinoja koronavirustilanteen hillitsemiseksi. Määräaikaisesti voimassa olevien tartuntatautilain muutosten nojalla kunta tai aluehallintovirasto voi asettaa alueellisia rajoituksia elinkeino- ja harrastustoimintaan silloin, kun se on välttämätöntä epidemian leviämisen estämiseksi. Veloitteet ja rajoitukset perustuvat ihmisten välisten fyysisten kontaktien välttämiseen.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 8.7.2021 keskustellut Varsinais-Suomen COVID-19- tilanteesta sairaanhoitopiiriin koolle kutsumassa alueellisessa ohjausryhmässä koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) ehkäisemiseksi. THL:n tilastojen mukaan uusien tartuntojen ilmaantuvuusluku oli Varsinais-Suomessa 19,2/100 000 asukasta/14 vrk viikoilla 23 – 24 ja 44,7/100 000 asukasta/14 vrk viikoilla 25–26. Positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä oli THL:n tilastojen mukaan 1,3 % viikolla 25, 1,9 % viikolla 26. Varsinais-Suomen ilmaantuvuusluku on 8.7.2021 päivätyn tiedon mukaan 52,0/100 000 asukasta/14 vrk. Positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä 14 vrk liukuvana keskiarvona oli 1,9 % 7.7.2021. Varsinais-Suomen alueella tartunnan lähde on saatu selville 84–85 %:ssa tapauksista viikoilla 26–25. Sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan ilman erityistoimia. Alueellinen ohjausryhmä on kokouksessa 8.7.2021 todennut, että Varsinais-Suomi on epidemiologisesti siirtynyt perustasolta kiihtymisvaiheeseen.

Aluehallintovirastolla ei ole tietoa niiden määrästä, jotka sairastavat sen toimialueella COVID-19- infektiota tietämättään oireettomana ja siten mahdollisesti levittävät tartuntaa. Lisäksi monet sairastavat taudin lievänä. Jos sairastuneet eivät hakeudu heti ensivaiheessa testiin tai testitulokset viivästyvät muista syistä, taudin jäljittäminen vaikeutuu.

Varsinais-Suomi on 8.7.2021 siirtynyt epidemiologisesti kiihtymisvaiheeseen. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin asiantuntija-arvion mukaan Covid-19-epidemian tilanne on heikentynyt Varsinais-Suomessa nopeasti lopukevään ja alkukesän rauhallisen vaiheen jälkeen. Arvion mukaan vielä 18.6. kahden viikon ilmaantuvuusluku 100 000 asukasta kohden oli 15,4, mutta on sen jälkeen nopeasti noussut ollen THL:n mukaan 44,7 ajanjaksolla 21.6.-4.7.2021. Syynä ilmaantuvuuden nopeaan nousuun on viruksen herkästi leviävän deltavariantin (Intian variantin) yleistyminen Varsinais-Suomessa. Asiantuntija-arvion mukaan kalenteriviikolla 25 todettiin 76 uutta tapausta, joista varianttityyppi määritettiin 39 tapauksesta. Näistä 39 tapauksesta peräti 35 edusti deltavarianttia, mikä osoittaa kyseisen variantin olevan tällä hetkellä valtavirus alueellamme.

Asiantuntija-arvion mukaan tapausten runsastuminen heijastuu myös tartuntalähteiden monipuolistumiseen. Kesäkuun alun rauhallisessa tilanteessa jopa 2/3 tartunnoista todettiin ulkomailta Suomeen saapuvilla henkilöillä kotoperäisen ilmaantuvuuden ollessa hyvin pieni. Jalkapallon EM-kisojen Suomen otteluiden jälkeen tilanteen todettiin muuttuneen. Suomalaisilla kisaturisteilla todettiin Varsinais-Suomen alueella ainakin 37 tartuntaa ja näihin tapauksiin liitettiin 17 jatkotartuntaa. Juhannuksen vietto poiki myös runsaasti tartuntoja ja nyt niitä esiintyy paitsi perhe- ja lähipiirissä niin myös ravintoloissa sekä työpaikoilla. Asiantuntija-arvion mukaan kotoperäiset tartunnat edustavatkin nyt ainakin $\frac{3}{4}$ kaikista tartunnoista. Suurena huolenaiheena ovat tartunnat, joita ei kyetä jäljittämään. Vaikka vielä kalenteriviikolla 26 tartunnoista kyettiin jäljittämään noin 85%, niin tuntemattomiksi/ei tiedossa osoittautuvien tartuntojen absoluuttinen määrä on noussut kasvaneen kokonaistapausmäärän myötä.

Asiantuntija-arvion mukaan uusia covid-19 –tapauksia todetaan monessa Varsinais-Suomen kunnassa. Eniten tapauksia on ilmennyt Turussa, Salossa, Raisiossa, Kaarinassa ja Paraisilla. Menneiden kahden viikon aikana tunnistamattomista tartuntalähteistä peräisin olevia tartuntoja on raportoitu kuudesta kunnasta. Asiantuntija-arvion mukaan terveydenhuollon kantokyky ei kuitenkaan ole tällä hetkellä uhattuna.

Aluehallintovirasto toteaa, että se on 8.7.2021 pyytänyt Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä epidemiologista arviota siitä mihin kuntiin tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen antaminen olisi epidemian leviämisen estämiseksi välttämätöntä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin aluehallintovirastolle antaman tiedon mukaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri katsoo välttämättömäksi, että Turun, Raision, Salon, Kaarinan ja Paraisten kuntien alueille määrätään aluehallintoviraston toimesta tartuntatautilain 58 §:n mukaisia yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevia rajoituksia.

Aluehallintovirasto toteaa, että tartuntatautilain 58 §:n mukainen välttämättömyysarvio on kokonaisharkintaa, jossa yksin ilmaantuvuusluvulle ei ole annettavissa ratkaisevaa merkitystä. Väkimäärältään pienessä kunnassa vain muutaman henkilön sairastuminen on omiaan nostamaan ilmaantuvuuslukua (tapauksia per 100 000 asukasta) huomattavasti. Toisaalta yksittäisen kunnan alhaisesta ilmaantuvuusluvusta riippumatta kokonaisarviossa on otettavissa huomioon alueelle tyypilliset työssäkäynti- ja asiointialueet, ja jollaisilla tyypillisesti on merkitystä tartuntataudin leviämisessä väestössä. Edellä

mainittujen kuntien alueen voidaan katsoa muodostavan kokonaisuutena tällaisen alueen.

Ottaen huomioon edellä mainittu sekä sairaanhoitopiirin asiantuntijatahona antama selvitys sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus, aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Turun, Raision, Salon, Kaarinan ja Paraisten kuntien alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Edellä olevien kuntien alueilla voidaan kuitenkin järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1).

Aluehallintoviraston päätös perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon. Toimenpiteitä harkittaessa on otettu huomioon, että tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Tällä päätöksellä kuitenkin rajoitetaan toimintaa ainoastaan siltä osin kuin saadun ohjauksen ja asiantuntija-arvioiden perusteella on välttämätöntä

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi edellä mainittujen kuntien alueilla. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteessä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa johtaja Heikki Mäki, puh. 0295 018 000 (vaihde)

Ylijohtajan sijainen, johtaja Ilkka Horelli

Johtaja Heikki Mäki

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä eräiden tilojen käytössä.

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 8.8.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen kunnat ja kuntayhtymät
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä
Lounais-Suomen poliisilaitos
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Sosiaali- ja terveysministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto
Digi- ja väestötietovirasto
Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja LSAVI/7976/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/7976/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Horelli Ilkka 09.07.2021 09:40

Esittelijä Mäki Heikki 09.07.2021 09:35